

кої ментальності. Багатовікова історія нашої держави – очевидне тому підтвердження. Юридичні цінності в українському суспільстві не сприймали й не сприймають як необхідні для існування й до сьогодні» [2].

За словами вчених, повсякчасне порушення правових приписів, приховане, а часом і відкрите нерозуміння фундаментальних цінностей правової реальності – усе це і багато іншого є в сутності української правової ментальності проявом жорсткого юридичного нігілізму.

«Цей вид правового нігілізму є реальною загрозою для духовної культури суспільства. Право-аксіологічний нігілізм українського етносу суттєво гальмує розвиток правової культури, права, правопорядку, законності, що на фоні загальної соціальної, духовної, моральної, культурної кризи суспільства й держави лише ускладнює ситуацію в країні», – зазначають дослідники [2].

Такі невтішні висновки Є. Мануйлова і О. Дзьобань зробили декілька років тому. Очевидно, подібні речі у короткостроковій або навіть середньостроковій перспективі не змінюються, навіть зважаючи на події останніх років в Україні, оскільки це гра у довгу, де нульову толерантність до корупції не можна виховати чи виграти, її можна лише купити, доповнивши правила гри і назвавши її лобізм, тим самим увівши її в законодавчо врегульовану площину, а матеріальні блага «гравців» перетворивши на оподатковуваний прибуток, що за допомогою засобів масової інформації легко може стати ще одним атрибутом статусу «гравця» - статус платника податків.

1. Індекс сприйняття корупції у світі. Режим доступу: <http://cpi.ti-ukraine.org/#/> (дата звернення 10.11.20 р.)

2. Мануйлов Є. М., Дзьобань О. П. Українська правова ментальність: до проблеми розуміння сутності. Гуманітарний часопис. 2007. №4. С. 8-52.

Палешко Яна Сергіївна
старший науковий співробітник
навчально-наукової лабораторії
з дослідження проблем протидії
організованим злочинності та корупції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат економічних наук

ВПЛИВ КОРУПЦІЙНИХ ДІЯНЬ НА СТАН ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Тіньова економіка залишається однією з найсуттєвіших загроз для економічної безпеки держави, що загострює соціально-економічну кризу в Україні та негативно позначається на її міжнародному іміджі.

На сучасному етапі розвитку нашої держави такі проблеми, як тіньова економіка та корупція, не втрачають актуальності. Саме явище корупції, а в подальшому збільшення тіньового сектору в економіці являються ключовими загрозами як економічній так і національній безпеці держави в цілому.

Корупція і тіньова економіка тісно переплетені та взаємопороджують одна одну. Саме ці два чинники являються перепонами для підвищення рівня життя населення, розвитку економіки, становлення громадянського суспільства, боротьби з організованою злочинністю.

Саме факт високого рівня корупції в державі стають перешкодою на шляху залучення іноземних інвестицій і сучасних технологій в українську економіку.

Тіньова економіка породжує корупцію, а остання, своєю чергою, створює основу розквіту тіньової економіки. Тіньова економіка може існувати і розвиватися в значних масштабах лише в умовах корумпованості всіх систем державної влади і управління. Вона формує корупційні відносини в усіх сферах політики та економіки, від яких залежить її благополучне існування. Корупція змушує її залишатися в тіні та вести нелегальний бізнес, створює основу для формування її нових сфер і видів.

Як тіньова економіка являється фундаментом для розвитку корупції, так і корупція, в свою чергу, стає основою тіньової економіки. Саме з цього, очевидно, що боротьба проти одного не можлива без розробки актуальних умов по боротьбі з іншим.

Високий рівень корупції в державі являється основним джерелом криміналізації суспільства, а отже показує на ступінь деградації населення.

Зв'язок корупції з тіньовим сектором прослідковується та проявляється у тому, що основну частину доходів чиновників складають – тіньові доходи.

Тіньова діяльність в економіці означає – отримання доходів, які неможливо вилучити відповідно до діючого законодавства країни. Тіньова активність проявляється на стадії виникнення відносин між юридичними або фізичними особами та органами державної влади. Наявність тіньової економіки є показником неефективності економічної політики держави та надмірного регулювання.

Деякі науковці, стверджують, що велика частина учасників тіньового бізнесу погодилися б чесно сплачувати податки при умові, що ці кошти підуть на розвиток країни та забезпечення соціально незахищених верств населення.

Найголовніший аспект тіньового сектору економіки полягає в деформації соціальних та економічних устроїв держави. Негативний аспект тіньового сектору відображається на стані державних фінансів, а отже на формування доходних і витратних статей місцевих і державного бюджетів. Скорочується державний бюджет, деформується його структура.

Доходи тіньового сектору спрямовуються в ті галузі економіки, де контроль із боку держави послаблений і за рахунок прогалів в законодавстві за короткий проміжок часу можна отримати високі доходи з незначними витра-

тами.

Скорочення доходів бюджету породжує недофінансування його витратних статей, таких як державне і муніципальне управління, охорона здоров'я, освіта, правоохоронна система, національна оборона та ін. А зважаючи на кризові явища як в нашій державі, так і у всьому світі саме охорона законних інтересів і прав усього населення, особливо найменш соціально захищених верств, повинна бути гарантованою.

Система корупційно-тіньових відносин є головною перешкодою на шляху реалізації реформ, спрямованих на модернізацію української економіки та прогресивних змін у суспільстві.

Як висновок, можна стверджувати, що тіньовий сектор економіки та корупція – це небезпека для національних інтересів нашої держави. Саме забезпечення верховенства права та збільшення відповідальності за корупційно-тіньову діяльність дасть змогу скоротити ці явища.

Слід зазначити, що для подолання корупційно-тіньових відносин є виконання верховенства закону, високий рівень політичної конкуренції, громадський контроль, посилення відповідальності за корупційну та тіньову діяльність, контроль витрат держави та ринкове конкурентне середовище.

1. Варналій З.С. Теоретичні засади детінізації економіки України / З.С. Варналій // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2014. – № 1. – С. 46–51.

2. Ечмаков С.М. Теневая экономика: анализ и моделирование / С.М. Ечмаков. – М. : Финансы и статистика, 2004. – 408 с.

3. Исправников В.О. Теневая экономика : [науч.-метод. пособ. для студ. экон. фак-в] / В.О. Исправников. – М. : Инфра, 2007. – 321 с.

4. Корупція і тіньова економіка: політекономічний аспект : [монографія] / М.В. Фоміна, В.В. Приходько, М.Г. Каптуренко [та ін.] ; кер. авт. кол. і наук. ред. М.В. Фоміна. – Донецьк : Дон НУЕТ, 2012. – 333 с.

Пастух Ігор Дмитрович
завідувач кафедри публічного
управління та адміністрування
Національної академії внутрішніх справ
кандидат юридичних, доцент

**НАСЛІДКИ ВИЗНАННЯ РІШЕННЯМ КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ
УКРАЇНИ ВІД 27 ЖОВТНЯ 2020 РОКУ НЕКОНСТИТУЦІЙНИМИ
ПОЛОЖЕННЯ СТАТТІ 35 ЗАКОНУ УКРАЇНИ
«ПРО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ»**

27 жовтня 2020 року Конституційний Суд України оприлюднив Рішення № 13-р/2020у справі за конституційним поданням 47 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремих